

Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego
Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy
Muzeum Historii Miasta Kijowa

ARHEOLOGICA RUTHENICA ET POLONICA

**Archeologia średniowiecza i nowożytności Ukrainy, Polski
i ich sąsiadów: badania naukowe i problemy związane
z ochroną dziedzictwa archeologicznego w czasie wojny
(2014–2026)**

Program konferencji zdalnej

WYDZIAŁ
ARCHEOLOGII
Uniwersytet
Warszawski

PRACOWNIA
ARCHEOLOGII
EUROPY
WSCHODNIEJ
Uniwersytet Warszawski

ІНСТИТУТ
АРХЕОЛОГІЇ
НАН УКРАЇНИ

Otwarcie konferencji, przemówienia powitalne

- 9.00–9.20** **dr hab. Bartosz Kontny**, prof. ucz., dziekan Wydziału Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego
- dr hab. Alla Buiskikh**, członkini korespondentka Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, wicedyrektorka Instytutu Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy
- dr Viktoriia Mukha**, dyrektorka generalna Muzeum Historii Miasta Kijowa
- dr. Vsevolod Ivakin**, kierownik działu archeologii Kijowa Instytutu Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy

Sesja 1. Ochrona zabytków dziedzictwa kulturowego

- 9.20–11.00** **Alla Buiskikh, Serhii Telizhenko, Vsevolod Ivakin, Ivan Zotsenko** (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy). Monitoring stanowisk archeologicznych w czasie wojny w latach 2014–2026.
- Adrianna Bartóg-Tomaszewska, Zbigniew Misiuk, Monika Ośkiewicz, Ryszard Zimek** (Narodowy Instytut Dziedzictwa, Polska). Działania Narodowego Instytutu Dziedzictwa w obszarze ochrony dziedzictwa zabytkowego w Ukrainie w czasie pełnoskalowej wojny – podsumowanie i rekomendacje.
- Sergiy Taranenko** (Rezerwat narodowy „Ławra Kijowsko-Pieczerska”, Ukraina). Projekt rehabilitacji żołnierzy podczas wykopaliisk archeologicznych „AMFORA-Ukraina” w 2026 r.
- Ivan Zotsenko, Vsevolod Ivakin, Artem Borysov, Oleksandra Ivanova** (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy). Formularz UNESCO dla zabytków archeologicznych Ukrainy.
- Oleksandra Ivanova, Ivan Zotsenko** (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy). Wojna jako czynnik transformacji krajobrazu archeologicznego.
- 11.00–11.20** **Dyskusja**
- 11.20–11.40** **Przerwa kawowa**

Sesja 2. Nekropolistyka – badania archiwalne i specjalistyczne

- 11.40–13.20** **Ludwika Jończyk** (Wydział Archeologii, Uniwersytet Warszawski, Polska). Po wojnie. Rekonstrukcja rozproszonej dokumentacji archeologicznej na przykładzie cmentarzyska w dawnym Zohpen (Prusy Wschodnie).

Wiktoria Tarasiewicz (Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych, Uniwersytet Warszawski, Polska). „Łączna długość całego łańcuszka wynosiła od 4 do 5 m”: próba rekonstrukcji zestawu kobiecych ozdób w kulturze długich kurhanów smoleńsko-połockich.

Mikołaj Pławiński (Wydział Archeologii, Uniwersytet Warszawski, Polska). Archeologia archiwalna północno-wschodnich Kresów II Rzeczypospolitej.

Roman Shiroukhov (Leibniz-Zentrum für Archäologie LEIZA, Deutschland), **Dmytro Diachenko** (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy). Graves with Penannular Brooches with Connected Star-Shaped Terminals at Ostřiv and in the Baltic Region: Archaeological and Laboratory Research.

Vera Haponava (The University of Edinburgh, United Kingdom). Childhood and adulthood diets in Medieval and Early Modern Belarus based on stable isotope analysis.

13.20–13.40 Dyskusja

13.40–14.00 Przerwa kawowa

Sesja 3. Nekropolistyka – wyniki najnowszych badań wykopaliskowych

14.00–15.40 Vitalij Koziuba, Nikita Shekera, Vsevolod Ivakin (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy). Badania archeologiczne naukowo-ratownicze na terenie Kopyriwego Kińca (w latach 2016–2024).

Vyacheslav Skorohod (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), **Dariusz Błaszczuk** (Wydział Archeologii, Uniwersytet Warszawski, Polska). Wyniki badań wykopaliskowych z lat 2018–2019 przeprowadzonych na średniowiecznym cmentarzysku kurhanowym w Szestowicy, Ukraina.

Dmytro Bibikov, Ivan Zotsenko, Nikita Shekera, Olexandra Kozak, Andriy Prystupa (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), **Roman Kovtun** (Narodowe Muzeum Historii Ukrainy). Badania cmentarzysk kurhanowych na południowych obrzeżach Kijowa w latach 2020–2026.

Yuriy Puholovok (Państwowa Instytucja Naukowa „Ochornna archeolohychna służba Ukrainy” Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Rezerwat historyczno-kulturowy „Bielsk”). Średniowieczne cmentarzysko kurhanowe w Hlinśkim nad Worską: wyniki najnowszych badań.

Dmytro Diachenko, Viacheslav Baranov, Vsevolod Ivakin (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy). Wschodniobałtyccy wojownicy-migranci na południowej granicy ziemi kijowskiej – cmentarzysko Ostrów nad Rosią zgodnie z wynikami badań archeologicznych z lat 2017–2026.

15.40–16.00 Dyskusja

Sesja 4. Struktury osadnicze i fortyfikacje – wyniki najnowszych badań wykopaliskowych

9.00–10.40 **Jens Schneeweiss** (Leibniz-Zentrum für Archäologie LEIZA/Cluster of Excellence ROOTS, Deutschland), **Viacheslav Baranov, Artem Borisov, Olga Manigda, Vsevolod Ivakin** (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy). Fortifications of the Kyivan Rus' in the 11th–12th centuries on the Ros' River, Central Ukraine.

Olha Manihda (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy). Podsumowanie pierwszego etapu badań ekspedycji „Uliczy” w latach 2019–2021.

Alina Sushko (Muzeum Historii Miasta Kijowa, Ukraina). Zastosowanie metody EDXRF do badania składu chemicznego wyrobów ceramicznych specjalnego przeznaczenia z Kijowa.

Wadył Stawomir (Wydział Archeologii, Uniwersytet Warszawski, Polska). „We've Only Scratched the Surface”: Rethinking Ciepłe in Light of Recent Excavations.

Ivan Zotsenko, Vitalij Koziuba, Olha Manihda, Oleksandra Ivanova (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), **Sviatoslav Syrotiuk, Oleh Bilynsky** (Uniwersytet Narodowy „Akademia Kijowsko-Mohylańska”, Ukraina). Staroruski klasztor w uroczysku Cerkowszczyzna na półwyspie Trachtemyrowskim – nowe materiały i problemy konserwacji.

10.40–11.00 **Dyskusja**

11.00–11.20 **Przerwa kawowa**

Sesja 5. Struktury osadnicze i fortyfikacje – tradycje i innowacje w życiu codziennym

11.20–13.00 **Serhii Panyshko** (Katedra Historii Ukrainy i Archeologii Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Lesi Ukrainki, Ukraina). Twierdza Tjahin – nowy przykład tradycji motte na południu Ukrainy.

Igor Gotun (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy). Osady otwarte przy stolicy w okresie średniowiecza: nowe dane o specyfice modelu życia mieszkańców.

Tymur Bobrovskyy (Narodowy Rezerwat „Sofia Kijowska”, Ukraina). Odkrycia architektoniczno-archeologiczne w latach 2014–2024 na terenie Sofii Kijowskiej.

Viktor Baiuk (Państwowa Instytucja Naukowa „Ochronna archeologiczna służba Ukrainy” Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Lesi Ukrainki, Państwowy rezerwat historyczno-kulturowy w Łucku, Ukraina). „Skarb kupea” z miasta Włodzimierza na Wołyniu.

Maryana Gun (Muzeum Historii Miasta Kijowa, Ukraina). Asortyment szkliwionych naczyń z XII–XIII wieku pochodzących z wiejskich przedmieść Kijowa.

13.00–13.20 Dyskusja

13.20–13.40 Przerwa kawowa

Sesja 6. Struktury osadnicze i fortyfikacje – od średniowiecza do nowożytności

13.40–15.20 **Artem Borysov, Volodymyr Hnera** (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy). Badania archeologiczne w ukraińskim Budżaku w latach 2018–2025: plany i perspektywy.

Pavlo Nechytaylo (archeolog, żołnierz brygady „Forpost”, Państwowa Służba Graniczna Ukrainy, Ukraina). Zestaw kafli z warsztatu garncarskiego przy ulicy Zarwańskiej w Kamieńcu Podolskim.

Ostap Lazurko, Taras Verba, Bohdan Salo (Ratownicza Służba Archeologiczna Instytutu Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy). Ratownicze badania archeologiczne cmentarza z XV–XVIII w. we wsi Kulykiw na Lwowszczyźnie.

Ivan Zotsenko, Dmytro Diachenko, Viktor Kvitkovskiy, Oleksandra Ivanova (Instytut Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy). Badania archeologiczne staroruskiego grodziska Taszan – wyniki monitoringu i prac terenowych w latach 2022–2026.

Mariia Tymoshenko (Muzeum Historii Miasta Kijowa, Ukraina). Przyczynek do atrybucji stołowych naczyń szkliwionych z przedmongolskiego Kijowa.

15.20–15.40 Dyskusja

Podsumowanie

Zakończenie konferencji

Projekt graficzny: Wiktoria Tarasiewicz

Komitety organizacyjne konferencji

Dr hab. Bartosz Kontny, prof. ucz., dziekan Wydziału Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Dr Vsevolod Ivakin, kierownik działu archeologii Kijowa Instytutu Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy.

Dr Mikołaj Pławiński, adiunkt w Katedrze Archeologii Średniowiecza i Nowożytności, pracownik Pracowni Archeologii Europy Wschodniej Wydziału Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Dr Alina Sushko, wicedyrektorka do spraw naukowych Muzeum Miasta Kijowa.

Dr hab. Kyrylo Myzgin, kierownik Katedry Numizmatyki i Muzealnictwa, kierownik Pracowni Archeologii Europy Wschodniej Wydziału Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Dr Artem Borysov, kierownik działu archeologii staroruskiej i średniowiecznej Instytutu Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy.

Ivan Zotsenko, pracownik naukowy w dziale archeologii Kijowa Instytutu Archeologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy.

Wiktoria Tarasiewicz, doktorantka w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych, członkini Pracowni Archeologii Europy Wschodniej Wydziału Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.